

7/268
M.

Utkast til svar på representanten
Berte Rogneruds grunngitte spørsmål.

"Vil Regjeringen søke å samordne alle engasjerte parter - foreldre, lærere, sosialarbeidere, politimyndigheter o.a. - med sikte på å skape et samlet opplegg for kampen mot narkotikamisbruket?"

I løpet av året 1967 er det nedlagt et betydelig arbeid for å samordne de engasjerte parter som er nevnt i spørsmål ^{et} i arbeidet mot narkotikaområdet. Foruten de grupper som er nevnt i representantens spørsmål, har man også lagt vekt på å få med helsepersonell i dette samarbeid.

Det som hittil er gjort fra statlige organers side for å oppnå en slik samordning, er i hovedtrekk følgende:

På Statens Edruskapsråds budsjett for 1967 er det satt av et beløp på kr. 50.000 som tilskott til "bekjempelse av alkohol- og narkotikamisbruk blant unge mennesker".

På et møte i april 1967 mellom representanter for Statens Informasjonstjeneste, Kriminalpolitiet, Statens Edruskapsråd og Helsedirektoratet og med en del særlig sakkyndige innbudte, ble ^{det} lagt opp en plan for den koordinerte opplysningsvirksomhet man mente å kunne gjennomføre.

Man var enige om i første omgang å satse på koordinert opplysningsvirksomhet henvendt til personer som etter sin funksjon sitter i nøkkelstillinger når det gjelder tidlig å komme i kontakt med de narkotikaproblemer som måtte oppstå blant ungdom: skoleledere, offentlige leger og annet

ledende helsepersonell, overordnede polititjenestemenn og ledere i aktuelle funksjoner i sosialvesenet. Det ble på denne bakgrunn besluttet å gjennomføre informasjonskonferanser i samtlige fylker i landet for slikt "nøkkelpersonell".

I løpet av 1967 har man i alt dekket 15 av landets fylker med slike regionale informasjonskonferanser. Det gis først korte oversikter over de aktuelle spørsmål vedrørende narkotikamisbruk, sett fra helsevesenets, politiets og skolemyndighetenes synspunkt. Deretter er det spørsmål og meningsutveksling.

Gjennom initiativ på disse konferanser er i hvert av de 15 fylker - og undertiden også for større byer innen fylket - etablert kontaktutvalg for det videre arbeid i fylket mot narkotikamisbruket. Disse kontaktutvalg er sammensatt av representanter fra helsevesen, sosialvesen, skolevesen og politi.

Disse kontaktutvalg har i første rekke som oppgave å følge med i utviklingen, slik at man tidligst mulig kan registrere om og hvor det i tilfelle dukker opp narkotikaproblemer.

For de fem resterende fylker er lagt opp planer for slike regionalkonferanser i løpet av 1. halvår 1968.

Under henvisning til lov av 20. juni 1964 om legemidler og gifter har helsedirektøren anmodet samtlige hittil oppnevnte kontaktutvalg om kvartalsvis å innsende de opplysninger de måtte sitte inne med om mulig narkotikamisbruk m.v. eller i påkommende akutt tilfelle om straks å meddele dette.

*Disse rapporter er første gang
innsendt pr 1 feb. 1968*

Kontaktutvalgene forutsettes for øvrig å bistå med opplysningsarbeid i videre kretser, dvs. i første rekke for annet personell i skole-, helse-, sosial- og politietat og for foreldre.

Når det gjelder det videre opplysningsarbeid, særlig blant foreldre, lærere og andre foresatte, har Helsedirektoratet bearbeidet for norsk bruk en folder eller en liten brosjyre som opprinnelig har vært anvendt til dette formål i Sverige. Denne er for tiden under trykking.

Når det gjelder opplysningsarbeid blant ungdom, har man hittil tatt det standpunkt ikke å igangsette slik opplysningsvirksomhet rettet direkte til ungdommen på steder hvor det ikke forelå noe narkotikaproblem hos ungdom. Der hvor det på den annen side er slått fast at det foreligger problemer, har man anbefalt at opplysningsarbeid ble satt i gang. Det er holdt et meget stort antall foredrag i gymnasiesamfunn, ungdomsorganisasjoner og andre ungdomsgrupper, lærer- og foreldreforeninger, lærerskoler og deres elevsamfunn, i edruelighetsorganisasjoner, for sosialarbeidere, politifolk, leger m.v.

Da denne samordnete opplysningsvirksomhet ble planlagt, var det også enighet om at det burde tas skritt til å få det nødvendige stoff om narkotika og narkotikamisbruk inn i de vanlige lærerbøker i skolen.

Kirke- og undervisningsdepartementet tar sikte på å la undervisningen om narkotikamisbruk gå inn som et ledd i skolens alminnelige undervisning om skadevirkningen ved misbruk av stimulerende giftstoffer, slik som alkohol og nikotin.

Det var også enighet om at man burde søke å få frem opplysningsstoff i form av film, dels som kortfilm for distribusjon gjennom de vanlige kinoer, dels som en noe lengre film til fremvisning på møter og konferanser.

3 kortfilmer er nå ferdige

Jeg har her oppholdt meg ved det som er oppfattet som hovedpunktet i representantens spørsmål, nemlig samordningen av de engasjerte parter for å oppnå en mest mulig samlet innsats. Men jeg finner det riktig å minne om at de tiltak man i tillegg til dette kan sette inn for å motarbeide narkotikamisbruket, faller i tre hovedgrupper:

1. Restrøktive tiltak.
2. Oppsporing av misbrukere.
3. Straff av/^{lov}overtredelser på dette område.

Når det gjelder ^{de}restrøktive tiltak, sorterer disse dels under helsevesenet, nemlig for så vidt angår de syntetiske legemidler m.v. som kan gi anledning til misbruk og som beveger seg gjennom legale kanaler. Dels ligger ansvaret hos politi og tollmyndigheter, nemlig for så vidt angår de narkotiske stoffer som helt eller delvis beveger seg gjennom illegale kanaler.

Når det gjelder oppsporingsvirksomheten er det ved Oslo politikammer opprettet en egen spaningsgruppe med det oppdrag bl.a. å drive generell overvåking for å kartlegge ulovlig bruk av narkotika med særlig sikte på å få oppsporet og pågrepet de profesjonelle omsettere. I dette arbeid har politiet et utstrakt samarbeid med tollmyndighetene, samt med politi- og tollmyndigheter i Sverige og Danmark. Det kan bli tale om å koordinere alle tiltak mot ulovlig innførsel, distribusjon m.v. i et sentralorgan for Norden, som dekker sektorene politi, tollvesen, helse- og sosialvesen m.m.

Den kanskje mest betydningsfulle del av politiets virksomhet når det gjelder de restriktive tiltak skjer gjennom vårt medlemskap i Interpol. I de 100 medlemslandene innen denne organisasjon foregår det en konstant overvåking av narkotikasmuglere og en løpende informasjonsvirksomhet medlemslandene imellom om disse smugleres oppholdssted og bevegelser.

På grunnlag av erfaringer fra Sverige er det politiets syn at vår relativt strenge straffereaksjon også mot misbrukere har hatt en ikke ubetydelig generalpreventiv virkning. Likevel er det klart at det er først og fremst mot de hel- og halvprofesjonelle smuglere og illegale omsettere at strenge straffer vil være et effektivt middel i kampen mot narkotikamisbruket.

Når det gjelder straffetiltak og deres mulige rolle, vil Stortinget for øvrig få anledning til å drøfte dette spørsmål særskilt når Straffelovrådets forslag om endring i straffebestemmelsene på dette felt blir lagt frem for Stortinget.